

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1929 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående statsbidrag till kostnader för laga skiftet å Färila
sockens stora skifteslag.*

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 15 februari 1929 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 130, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att, utan hinder därav att laga skiftet inom Färila sockens i Gävleborgs län stora skifteslag första gången avslutats före den 1 januari 1921, lantmäteristyrelsen må, med tillämpning i övrigt av bestämmelserna i kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 238) angående villkor för erhållande av statsbidrag till lantmäteriförrättningar, av det i riksstaten upptagna förslagsanslaget till bidrag till jorddelningsförrättningar till delägare i skifteslaget utanordna statsbidrag med intill hälften av hela den på respektive delägare belöpande kostnaden för det lantmätaren för förrättningen tillkommande arvode, inberäknat lösen för karta och handlingar.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

Kungörelsen den 22 juni 1928 angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet (nr 295) — den i detta ämne senast utfärdade kungörelsen — avser enligt vid densamma fogade övergångsbestämmelser allenast förrättningar, som påbörjats efter den 31 december 1927 och verkställda enligt jorddelningslagen. Tidigare reglerades rätten för delägare i laga skiften att erhålla statsbidrag genom kungörelsen den 31 december 1920 (nr 912), vilken emellertid snart ersattes av kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 238) angående villkor för erhållande av statsbidrag till lantmäteriförrättningar jämte däri enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 294) vidtagna ändringar. Alla före den 1 januari 1921 påbörjade men efter samma dag avslutade skiften äro i förevarande avseende alltjämt att bedöma enligt 1923 års kungörelse. I 4 § i sagda kungörelse stadgas, att delägare i område, som efter den 1 januari 1921 undergått laga skifte eller hemmansklyvning, må under i paragrafen närmare angivna förutsättningar efter ansökan åtnjuta bidrag till bestridande

av kostnaderna för förrättningen med belopp, motsvarande högst hälften av vad på ägolotten belöper av det lantmätaren för förrättningen enligt gällande lantmäteritaxa tillkommande arvode, inberäknat lösen för karta och handlingar. Bland nämnda förutsättningar märkes, att de sökande åliggande kostnaderna för förrättningen måste anses för honom betungande i förhållande till hans ekonomiska ställning. Prövningen av dylik ansökning tillkommer lantmäteristyrelsen.

I en av Anders Nilsson i Svedja i egenskap av kassör inom Färila sockens i Gävleborgs län stora skifteslag den 1 oktober 1927 gjord, av lantmäteristyrelsen med utlåtande den 14 november 1927 till Kungl. Maj:t överlämnad framställning, vid vilken fogats 149 särskilda, till lantmäteristyrelsen ställda ansökningar från delägare inom skifteslaget om statsbidrag jämlikt kungörelsen den 8 juni 1923, har hemställts, att Kungl. Maj:t måtte, utan hinder därav att laga skiftet påbörjats före den 1 januari 1921, bevilja sökandena statsbidrag med hälften av samtliga de kostnader, som belöpte å sökandena av det lantmätaren tillkommande arvodet. Till stöd för framställningen åberopas, att skiftet för sökandena varit synnerligen betungande.

Efter närmare redogörelse, för vad i ärendet förekommit, har *departementschefen* anfört följande.

»Ovisst torde vara, huruvida de enligt 1923 års kungörelse gällande bestämmelserna om statsbidrag till lantmäteriförrättningar, vilka bestämmelser grundats å riksdagens i ämnet fattade beslut, kunna givas en sådan tolkning, att åt mindre bemedlade delägare i Färila sockens stora skifteslag må utgå statsbidrag till laga skiftet, beräknat med hänsyn till hela kostnaden för det lantmätaren för förrättningen tillkommande arvode. Ifrågavarande framställning synes emellertid vara synnerligen behjärtansvärd. Såsom lantmäteristyrelsen framhållit, avslutades skiftet första gången kort tid före tillkomsten av bestämmelserna rörande skiftesbidrag av ifrågavarande slag. Skiftets omfattning har varit ovanligt stor och såväl därigenom som genom den långa tid, som åtgått innan skiftet bragts till slut, hava kostnaderna blivit högst avsevärda. Med hänsyn tillika till de olägenheter, som en lång tids ovisshet rörande jordförhållandena inom skifteslaget måste hava vållat särskilt de ekonomiskt mindre väl situerade bland skiftesdelägarna, synes billigheten kräva, att något ytterligare bidrag beredes dessa utöver de jämförelsevis obetydliga belopp, som de må äga uppbära för bestridande av kostnaderna för ändringsförrättningen vid skiftets återförvisande till ägodelningsrätten. Av lantmäteristyrelsens chef och en befattningshavare i styrelsen har efter besök inom skifteslaget vitsordats, att delägarna vore i stort behov av allt det understöd, som kunde beredas dem i form av statsbidrag till kostnaderna i anledning av skiftet. På grund härav och då de ekonomiska konsekvenserna för framtiden med hänsyn till andra liknande fall torde vara ringa, förordar jag, att statsbidrag till ifrågavarande laga skifte tilldelas de skiftesdelägare, för vilka dem åliggande kostnader för förrättningen måste anses betungande i förhållande till deras ekonomiska ställning.»

Utskottet.

Då enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen vägande billighetsskäl tala för ett medgivande av det slag, som innefattas i förevarande framställning, får utskottet hemställa,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 april 1929.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 49.
